

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК

**ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Вінницький національний технічний університет
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
* Київський національний університет технологій та дизайну
Національний університет «Запорізька політехніка»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Кафедра української літератури та компаративістики
Кафедра маркетингу та бізнес-адміністрування
Одеський національний морський університет
Факультет по роботі з іноземними студентами *

“ЯКІСТЬ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ЦІННОСТІ, ІННОВАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНА ВЗАЄМОДІЯ”

Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції
22 квітня 2026 року

Одеса, 2026

УДК 378:339.9

Проведення заходу зареєстровано в Державній науковій установі «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (посвідчення № 296 від 27 лютого 2026 р.).

Рекомендовано до друку вченою радою Одеського державного аграрного університету (протокол № 8 від 28 травня 2026 р.)

Якість освіти в умовах євроінтеграції: цінності, інновації та міжнародна взаємодія[Електронний ресурс]: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 22 квітня 2026 року) / Одеський державний аграрний університет, - Одеса, 2026. – 365 с .

Редакційна колегія:

Михайло БРОШКОВ	Ректор Одеського державного аграрного університету, д-р. вет. наук, професор – голова
Оксана ЧЕБАН	Завідувачка кафедри суспільно-гуманітарних наук, канд. філос. наук, доцентка – заступник голови
Вячеслав СЕДОВ	Проректор з науково-педагогічної та методичної роботи, доктор філософії з менеджменту
Олена КОВАЛЕНКО	Проректорка з науково-педагогічної та виховної роботи, канд. філол. наук, доцентка
Тетяна НЕБОГА	Проректорка з наукової роботи та міжнародних зв'язків, канд. екон. наук, старша дослідниця
Інна ФЕДОРОВА	старша викладачка кафедри суспільно-гуманітарних наук, докторка філософії PhD
Антоніна КРИЦЬКА	старша викладачка кафедри суспільно-гуманітарних наук

Відповідальний за випуск:

проф. кафедри суспільно-гуманітарних наук, кан. пед. наук, доц.,

Інна Малецька

Матеріали конференції висвітлюють сучасні інноваційні підходи у сфері освіти, досвід упровадження ефективних освітніх практик, а також приклади успішної міжнародної взаємодії та цифрової трансформації навчальних процесів у контексті євроінтеграції. За зміст поданих матеріалів несуть автори.

Вид-во ОДАУ, 2026

ЗМІСТ

Вітальне слово		10
СЕКЦІЯ 1. ФІЛОСОФСЬКО-ІСТОРИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ		
1.	Віра ВАСИЛЬЦОВА, Тетяна ЛЕОНТЬЄВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ФУНКЦІЯ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	11
2.	Антоніна ДРАЧУК, Оксана ЧЕБАН ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ЦІННІСНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР	13
3.	Артур ЗАВИДНИЙ, Дмитро ЗАВИДНИЙ, Олена НАЗАРОВА ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ТА ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	16
4.	Вікторія ЗВЄКОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ФІЛОСОФСЬКО-ІСТОРИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ	20
5.	Ігор КАЛІМБЕТ ПРАВНИЧА ОСВІТА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ФУНДАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	23
6.	Софія КАНІВЕЦЬ, Інна ФЕДОРОВА СТАНОВЛЕННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ В КИЇВСЬКІЙ РУСІ У ХОДІ ПЕРШОГО ЕТАПУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	26
7.	Богдан ЛУГОВИЙ СУЧАСНІ ЦІННОСТІ ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ	28
8.	Інна МАЗОХА ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ЯК РЕСУРС ПОДОЛАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ВИКЛИКІВ У ТРАНСФОРМОВАНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	31
9.	Михайло МАРТИНОВ, Тетяна МОВЧАН, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	36
10.	Roxana MIHALACHE THE STUDENT AS CONSUMER, THE UNIVERSITY AS BRAND: A RHETORICAL ANALYSIS OF UNIVERSITY MOTTONS IN EUROPEAN HIGHER EDUCATION	42
11.	Elena PETREA THE SYNERGY OF KNOWLEDGE: WHEN ARTIFICIAL INTELLIGENCE RESHAPES ACADEMIC RESEARCH	46
12.	Вероніка ПІДПОМОГА, Оксана ЧЕБАН СОЦІОКУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА КОРДОНОМ: ВИКЛИКИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА РИЗИКИ АСИМІЛЯЦІЇ	53
13.	Тетяна ПОДКУПКО ОСВІТА, ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ, ІННОВАЦІЇ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В ОНМедУ	56

національного університету імені Лесі Українки. Режим доступу: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/article/view/2831/2661> (Дата звернення: 23.03.2026).

2.Тіщенко О. Особливості етапів адаптації іноземних студентів до навчання у вищих навчальних закладах. Вінниця: [Видавництво], 2014. 619 с.

3.Перегляд. Психологічний супровід процесу інтеграції українських студентів: європейський досвід // Наукова періодика України. Режим доступу: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/268350/264046> (Дата звернення: 23.03.2026).

4.Про видання. Режим доступу: https://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/13_2022/10.pdf (Дата звернення: 23.03.2026).

5.Аналіз інтеграції студентів в умовах вимушеної міграції в Україні та Чехії // Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. – Режим доступу: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/320057> (Дата звернення: 23.03.2026).

ОСВІТА, ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ, ІННОВАЦІЇ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В ОНМедУ

Тетяна ПОДКУПКО,

*доцентка кафедри суспільних наук, канд.іст.наук,
Одеський національний медичний університет, м.Одеса*

Розвідка присвячена дослідженню ціннісних засад освіти в контексті євроінтеграційних процесів. Розглянуто глибинні демократичні традиції від княжої доби, козацтва як ранній прояв демократичних та правових цінностей, органічно пов'язаних із загальноєвропейськими гуманістичними ідеями. Проаналізовано специфіку формування європейських цінностей у студентів медичного університету засобами гуманітарних дисциплін, зокрема через викладання таких дисциплін як Історія України, історія української культури, Народна психологія. Показано роль культурних практик, творчих форм навчання та дистанційних освітніх технологій у зміцненні академічної культури й передачі ціннісних орієнтирів. Акцентовано на необхідності поєднання власної культурної спадщини з відкритістю до загальноєвропейських ідеалів.

Євроінтеграційний курс України, закріплений на конституційному рівні, визначає нові вимоги до системи освіти: вона має не лише готувати фахівців, але й формувати особистостей – носіїв спільних із Європою ціннісних орієнтацій. Разом із тим соціологічні дослідження свідчать про суттєве розходження між декларованими та реальними цінностями. Згідно зі звітом Інституту Горшеніна, проведеного у співпраці з Фондом ім. Фрідріха Еберта, у свідомості сучасних українців домінують цінності особистого добробуту: здоров'я, успіх, достаток,

щаслива сім'я, відсутність стресів, тоді як власне «європейські цінності» – верховенство права, демократія, свобода слова, чесність, рівні можливості – посідають лише третю позицію ієрархії [1]. Ця розбіжність є одним із ключових соціокультурних викликів для освітнього простору, який мусить формувати ціннісну свідомість нового покоління. Відповідь на це питання неможлива без звернення до власних демократичних традицій, вкорінених в українській культурі з найдавніших часів. Ці традиції перегукуються з відповідними загальноєвропейськими нормами й правилами.

Під час дискусій про вагомість європейських цінностей в Україні нерідко ігнорують глибоке власне демократичне підґрунтя в її минулому [2]. Зокрема, конституціоналізм в Україні має давні традиції, а час його зародження пов'язується з Гетьманською державою (середина XVII – кінець XVIII ст.). Вже у перебігу та після завершення Національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького з'явилася низка актів конституційного значення: Зборівська угода (1649), Переяславські статті (1654), Гадяцький трактат (1658) – усі вони були спрямовані на побудову держави, заснованої на засадах права і розподілу влади. Вершиною цього процесу стала «Конституція Пилипа Орлика»: «Пакти й конституції законів та вольностей Війська Запорозького», підписані 5 квітня 1710 року в Бендерах. Документ був написаний під сильним впливом передових на той час західноєвропейських державотворчих доктрин: природних прав людини, поділу влади, системи стримувань і противаг. Конституція запроваджувала розподіл влади на законодавчу (Генеральна Рада), виконавчу (Гетьман і Рада генеральної старшини) та судову, незалежну від двох перших. Уперше в документі з'являється поняття «вільний народ» як носій самоврядних прав [3].

Важливо підкреслити, що «Договір» відображав світоглядні цінності козацької старшини XVII–XVIII століть і засвідчив прагнення унормувати суспільне життя за власними звичаями, традиціями й законами, враховуючи інтереси не лише козацтва, але й духовенства, міщанства, купецтва і селянства, об'єднаних у поняття «народ». Таким чином, ідея суспільного договору, поваги до закону та гідності людини не є привнесеною ззовні, а укорінена в автентичній українській правовій традиції. Усвідомлення цього факту є важливою передумовою дієвого засвоєння європейських цінностей.

Специфіка медичного університету створює своєрідне середовище для викладання гуманітарних дисциплін. Після інтенсивного засвоєння обсягів природничо-наукової інформації, назв і термінів (часто латинською мовою), гуманітарні предмети, зокрема «Історія України та української культури», нерідко сприймаються студентами як «відпочинок для душі й мозку», що парадоксально розширює дидактичні можливості.

Практика свідчить: значна кількість студентів охоче долучається до творчих завдань і проєктів незалежно від їхньої базової когнітивної орієнтації («гумантарії» чи «технарії»). Навіть ті, хто уникав творчих гуртків у шкільні роки, виявляють ініціативу у мистецьких флешмобах, вишивці, писанкарстві, складанні віршів. Це формує середовище академічної культури, яка відтворює повагу до традицій, особистісний та інтелектуальний розвиток [3].

Для вітчизняних студентів курс актуалізує знання, набуті ще з п'ятого класу, і спрямовує їх до свідомого прийняття власної культурно-ціннісної ідентичності. Українські студенти є носіями вітчизняної культури та традицій (свідомо або підсвідомо) і серед цих традицій є місце для базових європейських цінностей, зокрема цінностей особистого добробуту та громадянської відповідальності.

Дистанційне навчання виявило й підсилило низку соціокультурних суперечностей. Попри те, що ОНМедУ має всі можливості для впровадження такої форми навчання: понад десятиліття розвивалася електронна база навчальних матеріалів, упроваджувалася традиція постійної комунікаційної доступності викладача через месенджери та соцмережі. Віртуальні бази даних із конспектами, тестами, електронними підручниками, відеоматеріалами, навчальна платформа Microsoft Teams [3].

Проте технічні рішення не вичерпали соціокультурних проблем. Для студентів медичного університету обов'язкова особиста присутність на заняттях є не просто адміністративною вимогою, але й елементом формування професійної ідентичності: «надягання білого халату» дисциплінувало й налаштовувало на робочий режим. Вдома цей перехід розмивається, і підтримка освітньої культури потребує нових інструментів.

Водночас дистанційне навчання відкриває нові можливості: доступ до онлайн-виставок, вебінарів, занять колег з інших університетів та з-за кордону. Суттєво збагатилась і колекція презентацій, ілюстрацій, що допомагають доносити різноманіття та багатогранність української культури до студентської аудиторії. Таким чином, дистанційне навчання, попри виклики, сприяло розширенню академічного горизонту й укріпленню міжкультурного діалогу.

Аналіз матеріалів дозволяє зробити кілька узагальнень. По-перше, засвоєння європейських цінностей в умовах євроінтеграції потребує не лише їх трансляції «ззовні», а й актуалізації власних демократичних і правових традицій: козацький конституціоналізм, ідеї народного суверенітету й розподілу влади є органічним підґрунтям для сучасного правового виховання.

По-друге, академічна культура університету формується не лише через навчальні програми, а й через практики: творчі завдання, культурні заходи, міжкультурний діалог. Ці практики є потужним інструментом ціннісного виховання, що поєднує традицію і сучасність.

По-третє, цифрова трансформація освіти відкриває нові можливості для соціокультурного виміру навчання, але водночас ставить перед університетами виклик збереження «живої» академічної культури, того середовища, в якому цінності не лише проголошуються, а й відтворюються у щоденній практиці. Відповідь на цей виклик вимагає творчого синтезу традиційних та інноваційних форм освіти.

Список використаної літератури:

1. «Українське суспільство та європейські цінності»: Звіт за результатами соціологічного дослідження / Інститут Горшеніна; Представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні. 2017. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/JEvropeiski_cinnosti_tables_and_diagrams_MR.pdf
2. Світове дослідження цінностей в Україні 2020 / Український центр європейської політики. Київ, 2020 URL: https://ucep.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/WVS_UA_2020_report_WEB.pdf
3. Подкупко Т. Європейські цінності в контексті історії та культури України (на прикладі викладання студентам-медикам) // *Європейські цінності в українській освіті: виклики і перспективи: Збірник матеріалів Першої Міжнародної конференції (28–29 травня 2021 р., м. Запоріжжя)* / за ред. О. Тупахіної. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 109–111.

ПЕДАГОГІКА ВІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ СТАЛОГО СУСПІЛЬСТВА У ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ

ТЕТЯНА ПОПЛАВСЬКА,
доцентка кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, канд. філос. наук, доцентка;
СТЕПАН БАРКОВ,
аспірант кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса

Актуальність дослідження проблеми вільного виховання як багатовимірного історико-культурного феномену зумовлена динамічними трансформаціями, що відбуваються в усіх сферах життя сучасної України, серед яких треба особливо підкреслити: переосмислення людини як суб'єкта власного розвитку; нове бачення України як частини глобального співтовариства, що функціонує відповідно до універсальних законів розвитку та загальнолюдських цінностей; а також тривалу інтеграцію української та західноєвропейської культур, яка особливо інтенсифікується в останні роки.